

Zadeva Španije spet pred Ligo narodov

Španska vlada apelira na Ligo narodov, naj nastopi proti Italiji in Nemčiji, ki s priznanjem španske fašistične "vlade" ogražata mednarodni mir. Franco pa apelira na Hitlerja, naj mu pošlje vojaško pomoč. Obramba Madrida v rokah kanadskega poveljnika

GENEVA, 30. nov. — Tajniški Lige narodov je večeraj sklical izredno sejo sveta Lige za zadevo španske ljudske vlade. Na seji se ima sniti 7. decembra in odločiti se o agresivnosti Italije in Nemčije napram španski republiki.

MADRID, 29. nov. — Poveljnik španske ljudske milice danes poroča o novih zmagah na frontah.

V provinci Asturias so rudarske čete odrezale mesto od fašističnega glavnega mesta v Gradu za okupacijo treh dni in dinamitiranjem mostu, ki je vezal obe večji mesti. Na madridski fronti je mednarodna fašistična brigada pod vodstvom generala Kleberja odbila operativen fašistični napad na zapadno stran mesta, do česar je južno od Madrida, ob Tangu, razvila mogočno ljudsko milico, katere vojska do bližine ene milje od severa, 70 milj južozapadno od Madrida, kjer se nahaja glavna baza Francove armade.

Geneva, 28. nov. — Španska vlada je večeraj apelirala na Ligo narodov, naj skliče izredno sejo sveta Lige, ki naj nastopi proti Italiji in Nemčiji, ki s priznanjem španske fašistične "vlade" ogražata mednarodni mir. Španska vlada je prepričana, da se evropski mir v nevarnosti, vendar apelirajo na Ligo narodov, naj skliče izredno sejo sveta Lige, ki naj nastopi proti Italiji in Nemčiji, ki s priznanjem španske fašistične "vlade" ogražata mednarodni mir. Španska vlada je prepričana, da se evropski mir v nevarnosti, vendar apelirajo na Ligo narodov, naj skliče izredno sejo sveta Lige, ki naj nastopi proti Italiji in Nemčiji, ki s priznanjem španske fašistične "vlade" ogražata mednarodni mir.

London, 28. nov. — V krogih evropske vlade nasprotujejo sklicanju izredne seje sveta Lige za zadevo španske vlade. Mnenje je, da Liga narodov ne more z novo sejo nitišar drugega doseči, kar da se ponovno izreče za nevarnost stališče. Španski fašistični vodja Franco je zadnje dni sporočil angleški vladi, da sprejme njeno zahtevo za "varnostno cono," to je odprt morskotrat za angleške ladje do Barcelone. V Londonu so s tem zadovoljni in zdaj se nekateri ministri ogrevajo, naj bi Anglija priznala bojeve pravice obema stranikama v Španiji.

Pariz, 28. nov. — Francoski zunanji minister Delbos je sinoči sklical izredno sejo sveta Lige za zadevo španske vlade. Na seji se ima sniti 7. decembra in odločiti se o agresivnosti Italije in Nemčije napram španski republiki. Španska vlada je prepričana, da se evropski mir v nevarnosti, vendar apelirajo na Ligo narodov, naj skliče izredno sejo sveta Lige, ki naj nastopi proti Italiji in Nemčiji, ki s priznanjem španske fašistične "vlade" ogražata mednarodni mir.

Pariz, 28. nov. — Semkaj je prišla zanesljiva vest, da je general Francisco Franco, vrhovni vodja španskih upornikov, pred nekaj dnevi apeliral na Hitlerja, naj mu pošlje vojaške čete na pomoč, drugače bo njegova vojska za Madrid fiasko. Njegova armada pred Madridom je zaprla, on pa ne more dobiti niti enega prostovoljca na vsem evropskem ozemlju, ki je pod njegovo kontrolo. Iz Afrike je došel v zadnjih tednih komaj 11.000 Maročani in še te je vlovil v Španijo, Maročani so pa slabi vojskavani v zimskem času, ker jim mraz škodi. Enak apel za pomoč je Franco poslal na Musoliniju, toda italijanski diktator je rekel, ker Franco še ni priznal Madrida in najbrže mu odloži pomoč.

Pariz, 28. nov. — Semkaj je prišla zanesljiva vest, da je general Francisco Franco, vrhovni vodja španskih upornikov, pred nekaj dnevi apeliral na Hitlerja, naj mu pošlje vojaške čete na pomoč, drugače bo njegova vojska za Madrid fiasko. Njegova armada pred Madridom je zaprla, on pa ne more dobiti niti enega prostovoljca na vsem evropskem ozemlju, ki je pod njegovo kontrolo. Iz Afrike je došel v zadnjih tednih komaj 11.000 Maročani in še te je vlovil v Španijo, Maročani so pa slabi vojskavani v zimskem času, ker jim mraz škodi. Enak apel za pomoč je Franco poslal na Musoliniju, toda italijanski diktator je rekel, ker Franco še ni priznal Madrida in najbrže mu odloži pomoč.

Pariz, 28. nov. — Semkaj je prišla zanesljiva vest, da je general Francisco Franco, vrhovni vodja španskih upornikov, pred nekaj dnevi apeliral na Hitlerja, naj mu pošlje vojaške čete na pomoč, drugače bo njegova vojska za Madrid fiasko. Njegova armada pred Madridom je zaprla, on pa ne more dobiti niti enega prostovoljca na vsem evropskem ozemlju, ki je pod njegovo kontrolo. Iz Afrike je došel v zadnjih tednih komaj 11.000 Maročani in še te je vlovil v Španijo, Maročani so pa slabi vojskavani v zimskem času, ker jim mraz škodi. Enak apel za pomoč je Franco poslal na Musoliniju, toda italijanski diktator je rekel, ker Franco še ni priznal Madrida in najbrže mu odloži pomoč.

Pariz, 28. nov. — Semkaj je prišla zanesljiva vest, da je general Francisco Franco, vrhovni vodja španskih upornikov, pred nekaj dnevi apeliral na Hitlerja, naj mu pošlje vojaške čete na pomoč, drugače bo njegova vojska za Madrid fiasko. Njegova armada pred Madridom je zaprla, on pa ne more dobiti niti enega prostovoljca na vsem evropskem ozemlju, ki je pod njegovo kontrolo. Iz Afrike je došel v zadnjih tednih komaj 11.000 Maročani in še te je vlovil v Španijo, Maročani so pa slabi vojskavani v zimskem času, ker jim mraz škodi. Enak apel za pomoč je Franco poslal na Musoliniju, toda italijanski diktator je rekel, ker Franco še ni priznal Madrida in najbrže mu odloži pomoč.

Pariz, 28. nov. — Semkaj je prišla zanesljiva vest, da je general Francisco Franco, vrhovni vodja španskih upornikov, pred nekaj dnevi apeliral na Hitlerja, naj mu pošlje vojaške čete na pomoč, drugače bo njegova vojska za Madrid fiasko. Njegova armada pred Madridom je zaprla, on pa ne more dobiti niti enega prostovoljca na vsem evropskem ozemlju, ki je pod njegovo kontrolo. Iz Afrike je došel v zadnjih tednih komaj 11.000 Maročani in še te je vlovil v Španijo, Maročani so pa slabi vojskavani v zimskem času, ker jim mraz škodi. Enak apel za pomoč je Franco poslal na Musoliniju, toda italijanski diktator je rekel, ker Franco še ni priznal Madrida in najbrže mu odloži pomoč.

Pariz, 28. nov. — Semkaj je prišla zanesljiva vest, da je general Francisco Franco, vrhovni vodja španskih upornikov, pred nekaj dnevi apeliral na Hitlerja, naj mu pošlje vojaške čete na pomoč, drugače bo njegova vojska za Madrid fiasko. Njegova armada pred Madridom je zaprla, on pa ne more dobiti niti enega prostovoljca na vsem evropskem ozemlju, ki je pod njegovo kontrolo. Iz Afrike je došel v zadnjih tednih komaj 11.000 Maročani in še te je vlovil v Španijo, Maročani so pa slabi vojskavani v zimskem času, ker jim mraz škodi. Enak apel za pomoč je Franco poslal na Musoliniju, toda italijanski diktator je rekel, ker Franco še ni priznal Madrida in najbrže mu odloži pomoč.

Obvezna poravnava stavk v Franciji

Premier Blum predložil zakonski načrt zbornici

Pariz, 28. nov. — Sedaj, ko je nov stavkovni val zajel Francijo in ta ograža vlado ljudske fronte, je premier Leon Blum pozval nižjo državno zbornico, naj sprejme potrebno zakonodajo, da bo vlada lahko reševala krizo, ki so jo izzvale stavke. Po posvetovanju s člani svojega kabineta, ki so odobrili njegovo stališče, je Blum predložil zbornici načrt, ki določa prisiljeno poravnavo sporov med delavci in delodajalci. Zbornica je takoj izročila načrt delavskemu odseku v razpravo; ta bo podal svoje poročilo v ponedeljek, nakar bo načrt prišel na glasovanje. Stavkovno gibanje se je razširilo, ko so delodajalci naznanili, da se ne bodo pogajali s stavkarji, dokler se ne bodo umaknili iz tovarn, katere so okupirali. V bazinu Sambre je izbruhnila stavka kovinskih delavcev, ki se je potem raztegnila na Lille in druge industrijske distrikte. V tej stavki je zavojevanih okrog 50.000 delavcev.

V Havru in Marselisu so zastavkali pomolski delavci. Ta stavka je deloma paralizirala pomorski promet in prizadeti so tudi nekateri ameriški parniki. Blumova vlada, ki ji stavke in notranje politične potežkoče delajo velike preglavice, je izvojevala zmago, ko je državní svet odklonil protest polkovnika Françoisa de la Rocqua in drugih desničarjev proti razpustu fašistične organizacije Ognjeni križ. Fašisti so napovedali boj vladi, ko je zapretila, da bo razpustila socialno stranko, ki so jo ustanovili po likvidaciji Ognjenega križa.

Ločen siamski dvojček morda okreva

New York, 28. nov. — Simplício Godino, filipinski siamski dvojček, ki je bil pred nekaj dnevi odrezan od svojega mrtvega brata, s katerim je bil od rojstva zračen na hrbtno, se danes počuti kot popolnoma nov človek. Zdravniki upajo, da okreva po teški operaciji. Njegov brat Lucio je umrl za pljučnico in Simplício je bil v veliki nevarnosti, da umre tudi on, kajti ista kri se je pretakala po obeh. Teda je ga zdravniki odrezali od mrtvega brata. Ce popolnoma okreva, se bo moral naučiti hoje naprej. Doslej je vedno hodil z bratom hrbtni. Zraščena sta bila na hrbtno tako, da je Lucio gledal naprej, Simplício pa nazaj.

Zaharov, mednarodni trgovec s smrtjo, umrl

Monte Carlo, 28. nov. — Sir Vasil Zaharov, mednarodni muničijski magnat in bankir, je večeraj naglo umrl za srčno kapjo v starosti 86 let. Zaharov, ki je bil rojen v Turčiji, je od balkanske vojne leta 1877 zalagal vse zavojevane države s strelivom. Bil je največji muničijski agent v zadnjih 50 letih in bil je v zvezi z vsemi muničijskimi tvrdkami Evrope in Amerike. Njegov dom je bil v Parizu, ni pa poznal nobene svoje domovine.

Splošna rudarska stavka v Mehiki

Bojkotiranje ameriških parnikov

Mexico City, 28. nov. — Člani mehiškega rudarskega sindikata so se pri glasovanju izrekli za oklic generalne stavke. Mehiška delavska zveza pa je istočasno odredila bojkotiranje ameriških parnikov v znak simpatije z ameriški mornarskimi delavci. Bojkot vključuje vse parnike v pristaniščih v Mehiki in ob Pacifiku.

AMENDIRANJE ZAKONA SOCIALNE ZAŠČITE

Zaščita mora vključevati tudi poljedelške delavce

AMENDIRANJE ZAKONA SOCIALNE ZAŠČITE

GREEN PONOVO IZVOLJEN

TAMPA, FLA., 29. nov. — Šestindeseta konvencija Ameriške delavske federacije je bila večeraj zaključena. Prihodnja konvencija bo v Denverju, Colo.

Oljni delavci tudi glasujejo o oklicu stavke. Njihova unija je v časopisju naznanila, da oljno industrijo v Mehiki kontrolira ameriški, angleški in holandski kapital, ki namestoma razširja napačne vesti o zahtevah oljnih delavcev. Ti med drugim zahtevajo zvišanje plače, izboljšanje delovnih pogojev in letne počitnice s plačo.

Zmaga avtnih delavcev v So, Bendu

"Okupacijska" stavka prinesla priznanje unije

So. Bend, Ind., 28. nov. — Velika Bendixova avtna tovarna je danes spet v obratu in 4300 delavcev se je vrnilo na delo po desetdnevni sedeči ali "okupacijski" stavki, ki je prinesla delavcem priznanje njihove industrijske unije. Stavkarji niso dobili zaprte delavnice, toda družba je priznala njihovo unijo kot zakonito predstavništvo delavcev pri vseh kolektivnih pogajanjih in se je zavezala, da sprejme vse stavkarje nazaj v delo. Zdaj se bodo vršila pogajanja glede mezd in ostalih delovnih pogojev.

Tudi Kanada ima "čizlerje"

Montreal, Kanada. — Kanadska vlada je pričela preiskavati razmere v šumah, ker je iz več krajev dobila poročila, da družbe gozdarjem ne plačujejo minimalne plače. Minister za zemljo in rude je rekel, da bo vlada takim družbam odvzela kontrakte, ker ne bo tolerirala izkoriščanja in na uposlitev vseh delavcev brez diskriminacij.

Mussolini priznal pogodbo z Japonsko

Ekonomska zveza med Berlinom in Tokijem

Rim, 28. nov. — Iz zanesljivih virov je prišla vest o sklenitvi pogodbe med Italijo in Japonsko, ki med drugim vsebuje klavzulo, da bo Italija priznala japonsko okupacijo Mandurije, Japonska pa italijanski režim v Abeiniji. Isti viri naglašajo, da je pogodba trgovskega značaja in da so se pogajanja o sklenitvi te pogodbe vršila prej nego je Nemčija naznanila vojaško zvezo z Japonsko, ki med drugim določa skupno kampanjo proti komunistom.

Italijansko-japonski pakt se razlikuje od japonsko-nemškega dogovora. Prvi ni dostopen vsem državam, "katerih notranji mir je ogražen zaradi destruktivnih aktivnosti komiterne (komunistične internacionale)." Berlin, 28. nov. — Pogajanja, katerih cilj je okrepitev ekonomskih vezi med Nemčijo in Japonsko, hitro napredujejo, se glasi uradna vest. Vodilni nemški industrijski se uverjeni, da bodo pogajanja rezultirala v odpravi medsebojnega trgovskega tekočanja na Daljnem vzhodu.

Južnokitajska železnica igra veliko vlogo pri teh pogajanjih. Firma Otona Wolfa, ki ima oporo pri drugih vodilnih nemških koncernih, upa, da bo dobila velike koncesije v zvezi z gradnjo železnice v južnem delu Kitajske s pomočjo japonske vlade. Medtem pa japonsko poslanstvo v Berlinu prejema telegrame in pisma od prominentnih Nemcev, v katerih izražajo svoje veselje, ker znaki kažejo, da bodo pogajanja glede sklenitve ekonomske zveze med Japonsko in Nemčijo uspešna. Julius Streicher, glavni vodja protikomunistične kampanje v Nemčiji, je bil med prvimi, ki so čestitali japonskemu poslaniku. Samo general Erich Ludendorff in njegovi pristaši v militarističnem krogu gledajo na to z nezauzanjem. V spominu imajo še svarila o "rumeni nevarnosti," čeprav drugi vodilni Nemci sedaj nazivajo Japonce "Truse na vzhodu."

Japonski vpad na kitajsko ozemlje

Deset Japoncev padlo v bitki s sovjetsko stražo

Kweisai, Suiyuan, Kitajska, 28. nov. — Glavni stan suiyuanske provinčne armade javlja, da sta dve diviziji mančukujskih vojakov, med katerimi je veliko številu Japoncev, prodrli do Šangtuja, mesta v provinci Čahar in se sedaj pripravljata na ponovni napad na provinco Suiyuan. Zadnji tork so bile japonske čete v bitki s Kitajci, ki se je vršila v bližini mesta Paillingmiao, teptene, zato so japonske vojaške avtoritete odredile invazijo province Suiyuan, da se maščujejo za poraz.

General Fu Tso-ji, poveljnik suiyuanske armade, je dejal, da je dobil zagotovilo od nankinske vlade, da mu bo priskočila na pomoč. Mobilizirala je že štiri pehotne divizije, ki se bodo pridružile njegovim armadi v ofenzivi proti Japoncem.

Hainking, Mančukuo, 28. nov. — Po poročilu japonske časopisne agature Domei je bilo v obmejnih bitki s sovjetsko stražo deset Japoncev ubitih. Bitka se je vršila v bližini Pogranice in je bila ena najbolj vročih v zadnjih mesecih. Mančukajska vlada je sedaj naslovila oster protest sovjetskemu konzulu v Harbinu, se glasi poročilo japonske časopisne agature.

KONEC RAZRED-NEGA BOJA V SOVJETSKI UNIJI

Sovjetska Rusija dobila novo ustavo

KOZAKI SE KLANJAJO STALINU

MOSKVA, 29. nov. — Admiral Ivan Orlov, komisar bojne mornarice, je večeraj poročal vseunjskemu sovjetskemu kongresu, da so bile vse bojne enote Sovjetske unije na morju 1700 odstotkov povečane v zadnjih enajstih mesecih. Največji napredek kažejo podmorniki, ki so se pomnožili 715%. — Litvinov, komisar zunanjih zadev, je pa rekel v svojem poročilu, da zveza Nemčije in Japonske pomeni novo svetovno vojno. Najnovejši krivi spopadi med ruskimi in japonskimi stražami na mandžursko-sibirski meji so dokaz, da Japonska še izhaja vojno, toda Sovjetska unija se ne boji fašistične zveze in pripravljena je, da sama odbije Nemce in Japonce.

Moskva, 28. nov. — Visok ruski uradnik je večeraj na vseunjskem kongresu sovjetov napadel ameriško ustavo, vrhovno sodišče in ameriško demokracijo. To se je zgodilo, ko je kongres prejel poročila o novem obmejnem spopadu na Daljnem vzhodu. A. J. Višinski, sovjetski prosekutor, ki je zastopal vlado, na obravnavi proti Zinovjevu, Kamenevu in drugim kontrarevolucionarjem, ki so bili spoznani za krive in obsojeni v smrt, je v svojem govoru primerjal sovjetski justični sistem s ameriškim. "Na justični sistem je hrbtenica demokracije," je rekel Višinski. "V Združenih državah člani vrhovnega sodišča, katere imenuje predsednik, pa podpirajo reakcionarne akcije vladajoče manjšine. To sodišče je dobro opisal Thomas Jefferson, ko je dejal, da je jastrah, ki se dviga nad kongresom in pazi, da vlada red v kurniku. V vseh buržuaznih državah sodišča čestito plutokratu in člani teh sodišč so običajno bogati politiki. Sovjetska ustava je edina demokratska ustava na svetu, kajti ustave buržuaznih držav protektirajo privatno lastnino in izkoriščanje človeka po človeku."

Višinski je v svojem govoru kritiziral tudi ustave Japonske, Italije, Nemčije in Poljske. Skoro ves dan je kongres poslušal napade na konstitucije drugih držav in slavospeve sovjetski ustavi.

Moskva, 28. nov. — Josef Stalin je po dolgem govoru na sovjetskem kongresu predložil novo ustavo Sovjetske unije. Stalinov govor je bil esej politične ekonomije, poveljevanje uspehov njegove vlade in žgoča opomba fašizma in kapitalističnega režimov.

"Socializem je dejstvo v Sovjetski uniji in podlaga, na kateri bo stonel komunizem, je zgrajena," je rekel Stalin. "Proletariata, izkoriščanega delavskega razreda, ki ne poseduje sredstev produkcije, ne poznamo v sovjetski Rusiji. Tu nimamo nasprotujočih si razredov in zato je razredna vojna končana. Vstaj je nov razred delavcev in kmetov, ki je iz svojih vrst vzgojil nov tip inteligentov. Naša ustava ni samo najbolj demokratska na svetu, temveč je edina demokratska na svetu. Ona bo nudila moralno podporo vsem narodom, ki se borijo proti fašizmu in kapitalizmu."

Stalin je v svojem govoru odgovoril kritikom, ki naglašajo, da bo diktatura v Sovjetski uniji ostala kljub novi ustavi. Dejal je: "Da, diktatura delavskega

(Dajle us 3. strani.)

Tovarni avti španskih fašistov v predmestju Madrida.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
GLASNIK ZA SLOVENSKE SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE
Organ of and published by the Slovene National Youth Society

Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$6.00 per year, Chicago and Europe \$7.50 per year,
foreign countries \$9.00 per year.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communica-
tions and unsolicited articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Glasovi iz naselbin

Zanimive beležke

Bridgeportske vesti

Bridgeport, O. — Kakor sem
zadnjič poročal, je po več ko
dveh letih počitka rov Stanley
spet obnovil obrat. Medtem je
obnovilo obrat še par drugih ro-
vov, danes so pa listi objavili
vest, da s prvim decembrom ob-
novi obrat tudi rov Web, last
Cambria Coal Co., ki je tudi po-
čival nad dve leti. Ta rov se
nahaja v bližini Bellaira in je
bil svojočasno eden največjih v
državi.

Torej sedaj je premogova in-
dustrija v teh krajih na višku,
je pa seveda drugo vprašanje,
na katerega ne more nihče odgo-
voriti.

V okolico se je zadnje čase na-
sellelo več rojakov iz raznih kra-
jev. Pravijo, da so že dobili de-
lo ter da se delo še dobi. Meni
to ni znano, le kar slišim od dru-
gih, ker nisem upabil v rovih.
Vsi tedaj ne vabim nikogar,
sem za delom, ker se bi lahko
zgodilo, da bi bil razočaran. Kdor
hoče priti, naj pride na svojo
lastno odgovornost, da se ne bo
potem, če mu ne bi ugajalo in če
ne bi dobil dela, name jezil.
Vem pa, da bi članstvo SNPJ v
teh krajih rado videlo, če se bi
med nas naselilo čim več na-
prednih rojakov, in upam, da
jim bo šlo v vseh ozirih na roko.
Kdor ima delo, naj ga nikar ne
puusti, naj se ne poda na pot za
drugim delom. Vedeti je treba,
da gre večina okoliškega premo-
ga, v jezerske luke, baš sedaj pa
je jezerska ploveda končana.
Vsi tedaj se lahko ugiba, da
mora biti nekaj v ozadiju, da se
je premogova industrija namah
obnovila.

V teh krajih se je navadno
delalo poleti, zadnja tri ali štiri
leta pa tudi poleti ne. Vse je
bilo večinoma zaprto, ali pa so tu
in tam obratovali po dva in tri
dni na teden. Vsled tega naj
vsakdo dobro premisli, predno
se odloči, da pride v naše kraje
za delom.

V Prosveti sem čital dopis
Franka Krajzla iz Frontenaca
Kansas. On je v vseh ozirih v
pravem in je škoda, da se več-
krat ne oglasi. On ima dolgolet-
ne skušnje iz delavskih vrst in
društvenega življenja. Dobro
se ga spominjam, ko sem z njim
delal kot 17-letni mladenič v
Kansasu pred 24 leti. Dobro se
ga spominjam s konferenca SNPJ
in delavskih sestankov. Vedno
in povsod je zagovarjal
le dobre stvari, ni nikdar popu-
stil. Je velike, močne postave,
in kadar sem mu v šali rekel
nazadnjak in se mu je posrečilo
dobiti me v svoje roke, me je
tako stisnil, da so se mi poznale
črne lise. Sreča zame, da sem
bil majhen in rov nizek, pa sem
mu zlahka ušel, kakor zajec.
Take in podobne šale so včasih
potrebne, posebno v mladih letih.
Krajzla sem vedno čislat in
sem do njega imel vedno neko
globoko spoštovanje. Zato mu
kličem, naj gre naprej, četudi
ima razne ovire vled zaviranja.
Vem, da je bil pred leti pohab-
ljen in je že mnogo prestal. Ni-
kdar naj se ne straši napredne-
ga dela, kakor se ga ni v mlado-
sti, ko je bil pravi hrust. Po-
starejši se bomo vsi, ako bomo ži-
veli, nesrečam smo tudi podvr-
ženi vsi, ne vemo kaj nas jutri
doleti. Zato naj se oglasi še
večkrat s svojimi resnimi in hu-
morjapalnimi dopisi!

Cital sem članke predsednika
Cainkarja o letnih sejah in dol-
žnostih ter aktivnostih v prid
SNPJ, tako tudi Molkove. Res
je, da navadno vse delo odpade
le na ene in iste člane tu in pri
drugih organizacijah. Vsled te-
ga so letne seje tako važne, da
si večina morda niti ne pred-
stavlja njih važnosti. Le da se
izvoli društveni odbor, pa se ve-
čini družtev in klubov zdi, da je
vse izvršeno. Treba je poskrbeti,
da se izvoli odbor, ki bo resni-
čno delal. Odbor je duša, gonilna
sila vsakega društva ali kluba.
Če je odbor neaktiven, je vse
mrtvo, zaspano. Prejšnja
leta sem dosti prepotoval in vi-
del, kako je pri nekaterih dru-
štvih vse zaspano, pri drugih pa
baš obratno—vse aktivno, živah-
no, ako je odbor energičen. Za-
to je dolžnost slehernega člana,

da se udeleži letne seje svojega
društva. Glavna ali letna seja
društva št. 13 SNPJ se bo vršila
6. dec. in kluba št. 11 JSZ pa
dne 20. dec. Izvolite odbor, ki
bo odgovarjal namenom organi-
zacij! Ne rečem, da sedanji
odbor ni dober, je pa to, da pri
vsem tem navadno "kikajo" ti-
sti, ki se nikdar sej ne udeležijo.
Zato je njihova dolžnost, da
pridejo na letne seje svojega
društva ali kluba in tam povedo
kaj jih teži, da se izboljša.

Dne 12. decembra se bo vršila
prireditve okrožne federacije
društva SNPJ v dvorani Domo-
vina na Boydsville. Namen fede-
racije je vseh bil in je, po-
magati članom pridruženih dru-
štev v času potrebe, stiske in
brezdelja s plačevanjem ases-
menta in drugače, v kolikor do-
puščajo sredstva. Federacijski
dohodki so nizki, stroškov pa je
posebno spomladl imela precej,
ko nas je zadela poplavna kata-
strofa, tako da se je blagajna
popolnoma izčrpala. Gotovo je,
da so se razmere obrnile na bo-
lje, kajti razne industrije so ob-
novile obrat, nič pa se ne ve,
kdaj spet pride polom. To se
prav lahko zgodi, kajti še vedno
vse lastujejo isti ljudje in pod
istim sistemom kot prej. Poleg
tega je delavska masa še vedno
v ogromni večini neorganizirana,
ne strokovno oziroma in-
dustrijsko in ne politično, zato se
ne more postaviti v boj kakor
se bi, če bi bila organizirana in
če bi imela v postavodajah svoje
zastopnike. Naravnim katastro-
fam smo tudi še vedno izpostavl-
jeni, kajti teh še ne moremo
kontrolirati. Vsled tega mora-
mo vedno biti na take stvari pri-
pravljeni. V ta namen se bo
vršila federacijska prireditve v
soboto zvečer dne 12. dec. Vabi
se vse zavežno članstvo SNPJ
iz teh krajev, tako tudi vsi dru-
gi rojaki od blizu in daleč, da
posetite to prireditve in poma-
gate sedaj, ko so se delavske
razmere malo izboljšale, tako da
bo naša federacija beležila uspeh
ter da bo spet lahko pomagala
potrebim. Odbor se trudi, da
bo vsem ustregel. Servirale se
bo tudi domače klobase in dru-
ge dobrote. Zato pa nikar ne
pozabite na federacijsko prire-
ditve!

Klub št. 11 JSZ bo imel svojo
prireditve dne 13. feb. prihod-
njega leta. Program bo objavljen
pravočasno. Na starega
leta večer se bo pa vršila prire-
ditev odbora naše dvorane in v
prid dvorani, kajti razna popra-
vila prošlo poletje so stala pre-
cej denarja. Program bo pester,
zanimiv, nastopili bodo mladi
fantje in dekleta v koncertnih
točkah, petju, z instrumenti in
plesom, Louis Gorenc ml. pa bo
uprizoril komično predstavo.
Louis obenem vodi ves program.
Sklep obeh društev dvorane je
bil že objavljen. Toda ta pred-
stava bo za naš oter nekaj no-
vega in ne bo vam žal, če se ude-
ležite. Posebno apeliramo na
članstvo društev, ki lastujejo
dvorano, tako tudi na one, ki v
dvorani zburujejo, da se udele-
žijo. Vsi na plan na večer pri-
reditve za skupno, koristno
stvar! Joseph Snoy, (13).

Javni apel za pomoč braniteljem
demokracije v Španiji
Cleveland, Ohio. — Na Špan-
skem divja najbrutalnejša ci-
vilna vojna v zgodovini, katero
so začeli španski fašisti z do-
voljenjem in podporo Hitlerja
in Mussolinija za uničenje špan-
ske demokratične vlade, da se
na njeno mesto postavi krvoloč-
na fašistična diktatura, kateri
bi pahnila španske delavce in
kmete v popolno telesno in du-
ševno sužnost.

Fašistična brutalnost v Špani-
ji se vleče že pet mesecev, in
nikakšnega znaka ni, da bo v
kratkem končana. V začetku
je izgledalo, da je ta boj zadeva
španskega ljudstva samega. Da-
nes je pa že vsakemu znano, da
civilna vojna v Španiji ni le za-
dava španskega ljudstva, pač pa
vprašanje, ali bo svetu vladal
fašizem ali demokracija. Z
zmago fašizma v Španiji pri-
dejo na vrsto druge države, ter
splošen fašističen napad na so-

vjetsko Rusijo. V drugem slu-
čaju, če zmaga španska ljudska
vlada s pomočjo svetovnega
proletariata in ljubiteljev de-
mokracije, bo fašizem pričel
razpadati in pričelo se bo bolj-
še poglavlje za delavstvo vsega
sveta.

O tej važni zadevi je bila na
zadnji seji clevelandске federacije
društva SNPJ sprejeta resolu-
cija, ki apelira na gl. odbor
SNPJ, da prične z akcijo za zbi-
ranje prostovoljnih prispevkov
v korist braniteljev demokracije
v Španiji. Federacija je iz-
volila v ta namen odbor, ki naj
uredi vse potrebno, da se z ak-
cijo v clevelandskem okrožju v
kratkem prične.

V ta namen se sklicuje se-
stanek v sredo 2. dec. v S. N.
domu na St. Clair ave. v starem
posloju. Zborovanje se prične
ob 7.30 zvečer. Na ta sestanek
se vabite vsi, ki ste na eden ali
drugi način voljni pomagati, da
bo akcija v pomoč španskim
delavcem in njih družinam u-
spešna. Iz poročil je razvidno,
da otroci španskih borcev pro-
sijo kruha, a matere jim ga ne
morojo dati. Treba jim je oble-
ke, ranjenecem zdravil in druge
pomoči itd.

Hitler, Mussolini in svetovna
reakcija nudijo vso pomoč svo-
jim fašističnim pristajšem v
Španiji. Dolžnost svetovnega
proletariata je, da podpira svo-
je pristajše. V tem slučaju špan-
sko vlado, ki je bila izvoljena
od večine španskega ljudstva.

Primorski Slovenci vedo, kaj
je fašizem, zato so že poslali
prispevke v pomoč braniteljem
demokracije v Španiji. Vedo,
če jih pri tem humanitarnem
delu zalotijo italijanski fašisti,
da jih čaka dolgoletni zapor ali
celo smrt. Mi ameriški Slovence-
ni nismo v tem oziru podvrženi
nikakršnim šikanam, ker imamo
še demokratično formo vlad-
de, kakor je pomanjkljiva, a je
še tisočkrat boljša kot fašizem.

Zato apeliramo na vse svobod-
ljubne Slovence in ostale
Jugoslovane po širnih Zedinjenih
državah, da pričnejo z ak-
cijo za zbiranje prostovoljnih
prispevkov. Vsak naj prispeva
po svoji moči. Slovenci smo
priznani kot napreden narod.
Pokažimo, da tudi v tem oziru
ne zaostajamo! Za clevelandsko
okrožje se naj pošiljajo prispevki
ki ha sledeči naslov: Odbor elev.
federacije SNPJ v pomoč braniteljem
demokracije v Španiji,
6409 St. Clair ave., Cleveland,
Ohio.

Ponovno apeliramo, da se u-
deležite sestanka v sredo večer
2. dec. v S. N. domu na St. Clair
ave.

Odbor elev. fed. SNPJ za po-
moč braniteljem demokracije v
Španiji:
Andy Božič, predsednik
Louis Zorko, tajnik
Anton Črtalič, blagajnik.
Frank Cheligo in Jos.
Franček, nadzornika.

Obnova dela v rovih
Bellaire, O. — Človek, zapisan
garantu, kakor sem jaz, najrajši
začne z opisom delavskih raz-
mer v svoji okolici. Torej je
predmetom, ki se njega samega
najbolj tiče, kajti njegov obstoj
je odvisen od dela njegovih rok
in zaslužka.

Tukajšnji trije rovi, last Rail
River Coal Co., obratujejo se-
daj še po pet dni na teden, in
govorice se širijo, da bodo vsi
trije nadaljevali z delom tudi
čez zimo. Zaslužek je srednji,
in če dolar obrne dvakrat pred-
no ga potrosiš, se da pošteno
preživljati z družino vred. Delo
se težko dobi. Pred par meseci
je propadla Checks Coal Co. s
Frankom Melotom na čelu, 125
rudarjev pa še danes čaka na
borni zaslužek, ki jim ga doig-
uje ta družba. Vso zadevo ima
v rokah okrajni šerif Duff, do-
lična majna pa bo še ta teden
prodana na dražbi. Ta družba
je pred štirimi leti svoje rudar-
je najbolj sramotno plačevala,
po 24c od tone preмога, proda-
jala pa ga je največ po hišah po
13 in 14c bušelj, torej \$3.50 tona.
Komentar ni potreben.

Pred par dnevi so lokalni listi
naznanili, da prične z obratom
znani rov Web, ki se nahaja za-
padno od mesta Shadyside. Go-
vori, da bodo rov čistili na tri
šhte, ker je takorekoč vse pod-
uto, ker ni obratoval v večji
meri že več let, le po par tednov

v letu kvečjemu z dvajsetimi
ljudmi. Sedaj ima baje za za-
četek naročil za 1,500 ton pre-
moga na dan. Družba ne bo
mogla takoj uposliti večjega
števila rudarjev, dokler se rov
ne očisti. Navadno je v njem
delalo do 600 rudarjev. Pravi-
jo, da je rov kupila Cambridge
Collieries Coal Co. Naj bo tako
ali tako, glavno je, da začne z
obratom, tako da bodo brezpo-
selni rudarji dobili delo in borni
zaslužek.

Banket društev št. 253 in 731
SNPJ dne 15. novembra je u-
spel srednje. Vzrok je bil naj-
več prekratek čas za oglašanje
in pa mrzlo vreme. Takoj zju-
traj je začelo snežiti in tempera-
tura je padla na 18" nad ničlo,
tako da starši niso mogli z
mafimi otroci ven. Kljub temu
je bilo okrog 30 otrok pod 16.
letom in vsak je dobil petcentni
komad slaščice, sladoleda in so-
de, tako da so bili nekateri mal-
čki v zadregi, kako bodo vse tri
dobrote držali v rokah.

Dne 12. decembra se bo vršila
plezna veselica okrožne fede-
racije društva SNPJ na Boyd-
sville. Tudi naša federacija bo
tega dne obdarila otroke z raz-
nimi slaščicami in drugim. Po-
drobnosti bodo objavljene pravo-
časno. Ze sedaj pa se opo-
zarjate, da rezervirate 12. dec.
zvečer za to veselico, ter da se
udeležite, kajti ta prireditve je
namenjena v prvi vrsti vprid
članom mladinskega oddelka
naše jednote — za člane bodo-
čnosti!

Louis Pavlinich, 258.

Kratke vesti

Universal, Ind. — Iz naše na-
selbine so redki dopisi, kajti tu
je le še par slovenskih družin,
vsi tedaj ne moremo beležiti
napredka. Kar nas je tukaj, smo
vsi člani SNPJ. Naše društvo št.
305 SNPJ šteje 26 članov v od-
delku odraslih in 10 v mladins-
kem. Skoro vsi smo zaposleni
pri delih WPA. Breme gorovir,
kar jih je v obratu, delajo po pet
dni v tednu, dela pa ni mogoče dobi-
ti v njih. Večina dela v rovih o-
pravijo stroji in vsled tega ne
potrebujejo mnogo delavcev.

Pred kratkim je tukaj dobilo
državljanske pravice več članov
in članic SNPJ ter drugih roja-
kov: Jozef Verhovnik, Matilda
Kosmach, B. Gorše in drugi.
Društvo št. 308 SNPJ poziva
vse svoje člane in članice, da se
gotovo udeležijo glavne seje dne
6. decembra, na kateri bomo iz-
volili nov odbor za prihodnje le-
to. V. Verhovnik.

"Nekaj boljše ko nič"

Finleyville, Pa. — Ne morem
drugače, kakor da napišem par
vrstic v odgovor na "letak" iz
Sheboygana, Wis., v Prosveti št.
227 z dne 17. nov. t. Kdorkoli
je dotični "letak" spisal, je le
premel zavajalno robo kapitali-
stičnih pijavk, s katero pitaajo
ameriške delavce in farmarje že
leta in leta. Republikancem se
sline cedijo po mastnih dividen-
dah in divjih borznih igrah, ka-
terih je bilo konec leta 1929. De-
mokratje breknajo na iste stru-
ne, sedanji predsednik pa je s
svojimi reformami in krpanjem
ameriškega kapitalizma, toliko
uspel, da jih je pojavil spet na
noge. V zahvalo so ga nahrulili
in tisti "letak" je le kosček od-
meva njihovih napadov. Resnica
je, da je Roosevelt najprej in
najbolj pomagal kapitalistom.
potem so šele prišli na vrsto de-
lavci, ki so od krpanja dobili le
drobtine. In teh drobtin se vse-
lijo — boljše nekaj ko nič — ko
se spomnejo na stradanje in ne-
gotovost prošlih let. Razmere so
se toliko izboljšale, da so volici
z veliko večino odobrili sedanjo
vlado. Tukaj se dela po pet dni
v tednu in vsi smo organizirani
v UMW. Upam, da bo delav-
stvo v bodoče še bolj samostojno
in odločno. Landoni, Lemketti,
Coughlini in Hoover pa naj gredo
spat!

Frank Pernishek.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Večletna članica, Cleveland,
O.: — Pravila zahtevajo pod-
pis.

Ali ste že naročili Prosveto ali
Mladinski list svojemu prijatelju
odini dar trajne vrednosti, ki ga
ali sorodniku v domovino? To je
za mal denar lahko pošljete svoj-
cem v domovino.

Kako je Kemal moderniziral Turčijo

Potem ko je Kemal združil vso politično
moč v svojih rokah, ga je pravi boj šele čakal.
Svojim prijateljem je vedno dal razumeti,
ima namen iztrebiti cerkev v Turčiji.
"Petsto let so predpisi in nauki nekega ara-
skega šejka (s tem miali Mohameda, op.)
njih razlaganje po lenih, nekoristnih popih
ločali civilno in kazeno pravo Turčije. Isla-
ta teologija nemoralnega Arabca je mrt-
stvar. Morda je primerna za nomadska ple-
na v puščavi, za moderno, napredno državo
"Božje razodetje!" Ni boga. Vladar, ki me
kličati vero na pomoč, je slabši, ki ni vred-
da vlada," tako je govoril svojim najožjim
litičnim prijateljem.

Najbolj je sovražil pope. Izgnal jih o-
mošej in samostanov, da bodo morali delati
kor drugi ljudje. To so bili njegovi nazori,
jih je zastopal s srdom in strastjo revolucio-
narja. Toda v javnosti se ni nič izražal o te-
Sklenil je, da počaka na ugoden trenutek.

In nasprotniki mu niso dali čakati.
Po deželi se je širila vest, da hoče Kemal u-
čiti islam in pregnati kalifa (najvišjega cerk-
nega poglavarja, op.). Po mošejah in trgih
hodje in derviši pridigali in svarili ljude
pred vlado.

Nasprotniki Kemalovi so podpirali to agi-
cijo. Zupustili so Ankaro in se zbrali v Ca-
gradu okrog kalifa Abdul Medžida. Mislili
da so varni v njegovem zavetju, da se Kem-
al ne bo upal dotakniti se kalifa.

Vse ruševine mrtvega osmanskega cesar-
stva duhovniki, hodje, ulemi, brezposelni bivši su-
novi dvorjani, odpušteni oficirji, nezadovol-
prebivalstva Carigrada, ki ni bilo več glav-
mesto, se je zbralo okrog kalifa.

Kemal je nastopil. Razvil je veliko pro-
gamo po vsej državi, parlamentu je pa pre-
žil zakon, po katerem se izvede popolna loč-
cerkve od države, kalif se pa izžene.

"Osmansko cesarstvo je bila nesmiselna
zgradba, ki je slonela na krhlih verskih tes-
ljih. Nova republika mora imeti trdne tes-
lje in solidno, znanstveno ogrodje. Kalif in
ostanki sultanove Osmanove hiše morajo iz-
niti. Zastarela verska sodišča in zakoni se
rajo nadomestiti z modernim, znanstvenim
vilnim pravom. Na mesto duhovniških sol-
rajo priti posvetne državne šole. Cerkev
mora ločiti od države. Vera je privatna za-
va. Vsak državljan naj si sam izbere ve-
katero hoče."

Njegov predlog je bil brez debate sprejet.
Se isto noč je šlo povelje na carigrasko
guvernerja, da mora kalif še pred jutrom za-
stiti Turčijo. S pomočjo policije in voja-
eskorje je guverner brez respekta prijel ka-
in ga brez čereemonij spravil v avto in čez me-
Čez dva dni so z isto brezobzirnostjo nalo-
in pognali čez mejo vse prince in princeze
rega režima.

Kemal je zmagal.
Nato je z vso brezobzirnostjo izvajal
ukrepe za modernizacijo Turčije. Preobrnli
vse stare nazore, navade, obleko, običaje, pi-
vo, jezik. Tudi fes je moral izgniti.

Ostali so le še duhovniki, derviši in men-
"Tudi ti morajo izgniti." Njim so pripad-
najboljša posestva in zemljišča. Bili so
troti, mrtvo breme v živi družbi. Poleg te-
so bili zbirališče reakcionarnih struj.

Na nočni seji parlamenta je bil sprejet
kon, po katerem je Kemal zapri vse samostane
in razpustil vse redove, postavil derviša na ces-
in konfisciral vse njihovo premoženje v pa-
države.—D. P.

Kako spoznaš starost perutnine

Mlade goši in race imajo blede, mehke nos-
plavalne mreže med prsti se dajo z lahkoto
trgati, rožena koža zgornjeg kluna lahko
pogniti, zenice ne smejo biti globoko vdre-
jih mora obdajati bel obroč. Pri starih živalih
so zenice rumene ali modre, noge temne in
jo trdno, debelo plavalno kožo.

Plačanci so vitkega telesa in imajo mehke ko-
sti, prani koš jim je lahko vtisniti, luskine
nogh so nežne in kremplji kratki ter mehki.
Pri starih živalih so kremplji topi in obrabljeni,
ni, luskine na nogah trde in večinoma temne.

Mlada putka ima rdečkasto glavo in črno ko-
žo na nogah, stara pa modrikasto glavo in rde-
kaste noge, močne kremplje ter hrapave
skine.

Mlade golobe označujejo blede rožnate nos-
ki so večinoma gosto oprejene, živali so tu-
tolste in imajo mesnate prsi.

Mlade jerebice spoznaš po nežnih, citrono-
rumenih nogah, ki so pri starejših živalih
ve, pri zelo starih pa modro črne. Pri starih
živalih so oči obdane tudi z rdečkasto kožo.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete z dne 30. novembra 1916.)
Domače vesti. V Manvillu, N. J., je umrl
rojak Matija Mihelič. Bil je član SNPJ.
Delavske vesti. Cela vrsta štrajkov na vabo
du se je končala z zmago stavkarjev. ADF
na svoji konvenciji sprejela ostro resolucijo
proti draginji, ki je začela silno narasčati.
Svetovna vojna. Nemci in Avstrijci proti
rajo proti Bukaresti, glavnemu mestu Rumun-
je, ki ima pasti vsak čas. Nova srbska zmag-
je v Macedoniji. Angleži so uničili dva nemška
cepelina.

KRIŠTOF DIMAČ

Special JACK LONDON. — Is anglščino prevedel FRANCE MAGAJNA

Opoldne je v koči Čok napravljaval na mizo. Postavil je nanjo lonec fižola, vrč kave, skledo mlincev, sirovega masla, škatlo zgoščene mлека, krožnik kadečega se losjega mesa, naperjenega s slanino, skledo breskove čežane in zaklical: "Zdaj pa le kosit! Samo prej bi pogledal, kako je z Zalko." (Pasje ime Sally bi se po naše morda lahko reklo: Zalka.)

Dimač je odložil vprego, ki jo je popravljal, odprl vrata in zagledal Zalko in Svetlino, ki sta baš ardito podila od hiše tolpo sosedovih psov. Zagledal pa je še nekaj drugega, kajti zahlopnil je duri in šinil k peči. Naglo je postavil nanjo ponev, ki je bila še vroča od losje pečenke. V ponev je vrgel izdatno kepo masla in ko se je razlezla, je vzel jajce, ga ubil in kanil na cvrčečo maščobo. Ko je segel po drugo jajce, je skočil Čok k njemu in ga pograbil za roko.

"Ti!" je zaklical. "Kaj pa počenjaš?" "Jajca cvrem," mu je Dimač pojasnil, ko se je otresele Cokove roke in ubil drugo jajce. "Kaj pa je s tvojimi očmi, da ne vidiš več? Menda vendar nisi mislil, da se čemem?" "Mar ti ni dobro?" je vprašal Čok skrbeče, ko je Dimač ubil tretje jajce in odrinil Coka v stran. "Morebiti se ti je pa zmešalo? V postvi je že za trideset dolarjev jajec."

"Pa še za trideset jih bom potolkel," je odvrnil Dimač in mirno ubil četrto. "Beži no s pota, Čok. Hudournik jo maha sem gor. Čez pet minut bo tukaj."

Čok se je globoko oddehnil. Spoznal je, kam Dimač meri, in sedel je za mizo. Kmalu sta začela trkanje. Tedaj sta že sedela za mizo in pred vsakim je stal krožnik s tremi vročimi, ocvrtimi jajci.

"Noter!" je zaklical Dimač. Vstopil je Wild Water, krepak in visok fant, kolikor ga je bilo. Imel je šest čevljev mere in tehtal čiste teže stodevetdeset funtov. Prijateljasko je stisnil roko Dimaču in Čoku.

"Sedi, Wild Water," mu je rekel Čok, "boš malo prigriznil. Dimač, ocvrči še njemu par jajec! Stavim, da jih že dolgo ni pokušil."

Dimač je vstal, ubil v vročo ponev tri jajca in jih čez par minut stresel na krožnik pred gostom.

Wild Water je tako čudno in pozorno vanje strmel, kakor bi jih hotel stresti v žep in odkuriti z njimi kdo ve kam.

"Veš, tisti bogatini v Držvah nas kar nič ne posekajo, kar se tiče hrane," se je bahal Čok. "Trije smo in se mastimo z devetdesetdolarakim cvrtjem, pa še z očesom ne trenemo!"

Wild Water je kakor okamenel zrl na hitro izginjajoča jajca.

"Domač bōdi in jej," ga je Dimač sllil. "Ampak po deset dolarjev pa že niso vredna," je počasi dejal Wild Water.

"Ali ni vsaka stvar toliko vredna, kolikor moreš zanjo dobiti?" ga je vprašal Čok.

"Je res to, ampak —"

"Nič 'ampak'. Povem ti le, po čem jih lahko prodam. Natanko po deset dolarjev. Midva z Dimačem sva jajčna kralja, nikar tega ne pozabi! Če rečeva po deset, bodo šla po deset." Otrl je krožnik s kosom prepečenca in nadaljeval: "Se par bi jih lahko pojedel." Vzdihnil je in si naložil fižola.

"Pa še kako rada", je odgovoril Dimač. "Sama po sebi veva, kaj se pravi hrepeneti po jajcih. Tako uboga seveda nisva, da bi gostoljubnost prodajala. Dobili jih zastoni." Krepka brca pod mizo ga je opomnila, da se Čok začelja razburjati. "Dvanajst, praviš?"

Wild Water je prikimal. "Daj, Čok", je ukazal Dimač, "ocvri mu jih dvanajst. Saj vem, kaj je to. Kolikokrat sem bil tako ješč, da bi jih bil pospravil dvajset kakor bi mignil."

Toda Wild Water je zgrabil postrežljivega Čoka za rokav in mu začel razlagati: "Ne mislim ocvrtih, ampak tako z lupinami."

"A, ti jih hočeš s seboj?" "Seveda."

"Toda to ni več gostoljubje", se je upiral Čok. "To je že kupčija."

Dimač je prikimal. "Veš, Wild Water, to je pa druga stvar. Mislim sem, da bi jih ti rad jedel. Vidiš, midva pa imava z jajci posebne račune."

Nevarna modrina v očeh gosta je začela postajati nevarnejša. "Saj vama jih plačam," je rekel ostro. "Koliko stanejo?"

"Ampak samo dvanajst?" je odvrnil Dimač. "Po dvanajstoričah jih ne moreva prodajati. Midva sva trgovca z jajci na debelo, ne pa štacunarja. Ne marava se baviti s prodajanjem na drobno, ker bi s tam najino veletrgovino uničila. Najina zaloga jajec je obilna in če jo prodava, jo prodava vso ali pa nič."

"Koliko jih pa imata in koliko hočeta zanje?" "Koliko jih imava, Čok?" je vprašal Dimač. Čok se je odkašljal in začel glasno računati na pamet. "Čakaj, da vidim. Devetstotriinšestdeset manj devet jih ostane devetstotriinšestdeset. Po deset dolarjev bi vse skupaj zneslo nekako devetstotriinšestdeset dolarjev. Seveda sva poštena trgovca in za vsako pokvarjeno jajce ti denar povrneva, dasi vem, da ga ni slabega med njimi. Sicer pa nisem v Klondiku še nikoli videl slabega jajca. Kdo pa bi bil tako bedaš, da bi v to deželo nosil pokvarjena jajca."

"To je pravično," je potrdil Dimač. "Za vsako pokvarjeno jajce ti denar povrneva. Torej ti predlagava tole: plačaj devetstotriinšestdeset dolarjev, pa bodo vsa klondajska jajca tvoja."

"Saj jim potem lahko naviješ cene na dvajset dolarjev in si denar podvojiš," mu je svetoval Čok.

Wild Water je žalostno zmajal z glavo in si naložil fižola. "To bi me preveč stalo," je rekel. Potrebujem jih le nekaj. Prodajta mi jih dvajset ali trideset, pa vama jih plačam po deset dolarjev. Tudi po dvajset vama jih plačam. Ampak da bi vsa kupoval? Kam pa bom z njimi?"

"Vsa ali pa nič," se je glasila Dimačeva odločna izjava.

"Poslušajta me," je vzkliknil Wild Water v nenadnem izbruhu zaupnosti. "Vse vama bom odkril, samo prosim vaju, naj ostane med nami. Gotovo veta, da sem bil zaročen z gospodično Arral. Ona je pa zaroko razdrla, kar tudi veta. Saj vse mesto o tem govori. Zanj bo rad kupil ta jajca."

"Aha!" je Čok prezirljivo vzkliknil. "Zdaj šele razumem, zakaj jih hočeš imeti v lupinah. No, kaj takega!"

"Kaj takega?" "Tvoji naklepi so naravnost podli," je nadaljeval Čok z glasom najkrepkejšega ogorčenja. "Prav nič bi se ne šudil, če bi ti kdo našel za kožo svinca. Pa saj bi tudi zaslužil."

(Dalje prihodnji.)

strež. Denarja je toliko, da se ti ne bo treba več mučiti z delom, ko se bom poslovila od tega sveta. Samo glej, da ne bo denar prišel v nepoklicane roke, kajti na svetu je dosti sleparjev, ki čakajo prilike, da človeka očiganijo."

"Razumem, razumem, a bojim se, da tega ne bom mogla izpolniti," je odgovorila Marijana. "Od strahu bom umrla predno bom prišla na pokopališče. Ali moram to storiti že nocoj?"

"Da, nocoj in sicer o polnoči. Nič se ne bojte strahu, saj vas bo spremljal vaš angel varuh. Nič hudega se ne bo pripetilo in ste lahko brez skrbi. Na vrtu poleg pokopališča boste opazili belo prikazen—duh pokojne grofice, ki se vrača na ta svet. Njena duša se muči, ker ni bila očiščena grehov pred smrtjo. Vi jo boste rešili tega trpljenja, kakor hitro boste zagreбили denar v njen grob in duša grofice bo našla pri Bogu svoj mir."

Po tem navodilu je spovednik zaprl linico v znamenje, da je spoved končana. Marijana je odšla domov in znesla vso obleko in druge stvari, katere je dobila od grofice, na dvorišče in zažgala. Od vsega je ostalo le nekaj pepela. Potem je šla po denar, ga zavila v belo cunj, položila na mizo in čakala noči, da ga odnese na pokopališče kakor je župnik naročil. Povzela je skrompo večerjo, in potem se je skrbno ozirala na uro, na kateri sta se kazala premikala naprej. Stresla se je, ko je pomislila, da bo kmalu prišla ura, ko bo morala sama stopiti na pokopališče, na grobove mrtičev. Prosila je Boga in angela varuha, da bi ji dala dovolj poguma in čuvala vsega zlega. Izbiro ni bilo, kajti spovedniku je obljubila, da bo vse, kar je zahteval, izpolnila. Opravila bo naloženo pokoro in potem se bo oddahnila. Prosta bo vseh grehov, in ko bo prišel čas, bo lahko z mirno vestjo zapustila to solzno dolino.

Predramila se je iz svoje otopenosti, se ozrla spet na uro in opazila, da bo kmalu prišel čas, ko bo morala na pokopališče. V zvoniku se je oglasilo kladivo in naznanilo enajsto uro. Nič več ni smela odlašati, če je hotela ob pravem času priti na grob grofice, da opravi naloženo pokoro. Vstala je in se prekrizala, se s kratko molitvico pripravila vsem svetnikom in svojemu angelu varuhu ter prošila Boga, naj ji da dovolj poguma, da ne bo omagala. Nato je pograbila zavitek z denarjem in v trepetu odšla iz hiše proti pokopališču.

Vroč znoj jo je oblival, ko je dospela do pokopališča. Ozrla se je v mrtvašnico, v kateri je prav takrat ležal mrtvec neki siromak, ki so ga našli na cesti. Njegovo truplo je čakalo, da ga zagrebojo na pokopališču. Marijana je vedela, da mora izvršiti naročilo spovednika, toda nogo se se ji uprle in se niso hotele premikati iz strahu in groze, ki jih je objela.

Na cesti nedaleč stran je nenadoma opazila moško postavo, ki se ji je bližala. Kmalu je bila pri nji in ona je spoznala orožnika iz njene občine, ki jo je v tistem momentu že vprašal, česa išče tu v tako pozni uri. Orožnikov prihod jo je opogumil in nehala se je tresti od silne groze.

Začela je pripovedovati orožniku, kaj ji je spovednik naročil. Pojasnila mu je zadevo o denarju, katerega ji je grofica zapustila, o spovedi—vse mu je razodela in v nekaj minutah je bil orožnik dobro poučen.

"Taka je ta reč," je dejal in si popravil puško, ki mu je visela čez ramo. "Le brž stopite na pokopališče in zakopljite denar v grob kakor vam je župnik naročil, sicer bo prepozno. Nič se ne bojte, jaz bom ostal tu in stražil ter gledal, da se vam ne bo niti las skrivil. Posvetil bom vsakemu, ako vas bo skušal nadlegovati."

Marijana je stopila skozi vrata na pokopališče. Bila se je nekoliko zamudila, kajti predno je dospela do groba grofice je že odbila polnoč. Brž je izkopala luknjo in zagrebla denar, nato pa odhitela s pokopališča, da čimprej pride do orožnika.

"Zelo se tresete, preveč ste se prestrašili, toda ne bojte se, kajti zgodilo se ne bo nič hudega," jo je tolažil orožnik.

"Res, kmalu bi bila omedlela, ko sem zakopavala denar," je rekla Marijana.

"Le potrpite in mirna bodiva, da bova videla, kaj bo počel duh z denarjem," je dejal orožnik, ki je medtem pozorno motril okoli.

Kmalu je opazil belo prikazen, ki se je pomikala proti pokopališču. Opozoril je Marijano, ki je kriknila: "Saj to je duh pokojne grofice! Gospod so mi povedali, da ga bom videla v taki obliki."

"Le potrpite, kmalu bom videl, kakšen duh je to. Nič se ne bojte in tu čakajte."

Po teh besedah je orožnik odkorakal v smer, kjer se je premikala bela postava in zaklical: "Stoj!" Orožnikov klic je "prikazen" ignorirala in je kar capljala naprej.

"V imenu postave bom streljal, stoj!" je ponovno zavpil orožnik in takrat se je prikazen spustila v dir, toda v tistem trenutku je zagrmela puška in svinčenka se je zarila pod njene noge. Prikazen se je ustrašila in obatala. Orožnik je bil v par skokih pri njej in jo ponovno vprašal, kdo je.

"Jaz sem duh," je odgovoril tih glas.

"Duhovi ne govoré," je rekel orožnik. "In denarja ne potrebujejo." Potegnil je za "belo rjuho in odgrnil prikazen, ki je trčila, da je duh."

"O, gospod župnik!" se je navidezno začudil orožnik, ki je po Marijanini izpovedi že prej slutil, kdo se skriva pod belo rjuho. "Zal mi je, vendar vas morem aretirati," je pristavil.

Prijel je župnika in ga odgnal v mrtvašnico ter zaprl poleg mrtveca, ki je tam ležal. Potem je odšel na orožniško postajo in poslal drugega orožnika stražiti župnika.

Tako je orožnik ujel "duha" pokojne grofice, ki je bil župnik sam. V svoji lakomnosti se je skušal polastiti denarja, ki ga je grofica zapustila svoji svesti služkinji, toda načrt se je izjalovil, ko ga je orožnik razgall za sleparja.

Zjutraj so orožniki gnali v rjuho zavitega župnika skozi vas in ga kazali ljudem, ki so kar smajevali z glavami in se čudili, da je kaj takega mogoče. Nekaj dni so ga držali v zaporu, potem pa ga je škof premestil v neko drugo faro. Ali je še kdaj pozneje stražil lahkovorne ljudi, ni znano, kajti od takrat ni bilo slišati o njem nobenega glasu.

Priletna Marijana pa ni mogla preboleti strahu in je kmalu po tisti noči, ko je nesla denar na pokopališče, umrla. Smrt je bila dobrodošla, ker jo je rešila nadaljnega trpljenja.

Če Perzijski general je pisal la-cedemonskemu vojvodi Lysondru grofice pismo: "Če vderem v Grčijo, pokončam vse z ognjem in mečem."

Lysander mu je pa odgovoril z eno samo besedo: "Če..."

Vzrok in posledica — Od česa ima vaša žena krvno podplutbo na hrbtu? — To vam lahko povem, go-spod doktor. Odkar je bolna, ima ključ od vežnih vrat vedno pod seboj.

Tudi kriza — Povej mi no, prijatelj, kako si prišel do te pisane suknje? — Zelo počeni. Dal sem si poslati vzorce blaga za moške obleke, pa je žena iz njih sešla svrtnik.

Nič ni bilo — Mati: Hčerka, povej po pravici, kaj si počela z doktorjem v predsovi v temi? — Hčerka: Nič hudega ni bilo, mama. Gospod doktor je kupil uro s svetilkačim urnikom, pa mi jo je kazal.

Diktator Mussolini govori množici ob proslavi obletnice f. nega pohoda v Rim.

SPITE TRDNO, VZIVAJTE VASO HRAN

TRINER'S ELIXIR OF BITTER WINE

Mnogokrat odpravi neprebnost in zaprtnico

—NAROČITE SI PROSTI VZOREC—
Triner's Bitter Wine Co.
544 S. Wells St., Chicago, Ill.
Pošljite mi brezplačni vzorec.
Ime

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člani ali nečlane \$6.00 eno letno naročnino. Ker pa člani že plačajo pri assessmentu \$1.20 tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči je list predrag za člani S.N.P.J. List Prosveta je vaša lastnina gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Čl. listu Prosveta je:

Za Zdrav. države in Kanado \$6.00	Za Cicero in Chicago je.....
1 tednik in..... 4.80	1 tednik in.....
2 tednika in..... 3.60	2 tednika in.....
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in.....
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in.....
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in.....

Za Evropo je.....\$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali M. Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahval sam svoj tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skup naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu list in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne storite, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnino.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošljim naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime..... Čl. društva št.....
Naslov.....
Ustavite tednik in ga priložite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2)..... Čl. društva št.....
3)..... Čl. društva št.....
4)..... Čl. društva št.....
5)..... Čl. društva št.....

Mesto..... Država.....
Nov naročnik..... Star naročnik.....

TISKARNA S.N.P.

PREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne.—Cene zmerne, unjako delo prve

Pišite po informacije na naslov

SNPJ PRINTERY

2657-59 SO. LAWDALE AVENUE
CHICAGO, ILL.

Lakomnost ne pozna nobene meje

V malem mestecu v Istri je životarila stara grofica. Izgubila je moža pred več leti in ostala je sama brez otrok. Njena tovarišica je bila le služkinja Marijana, stara devica, ki v mladosti ni mislila na moštve, pozneje pa je bilo prepozno.

Grofica se je silno dolgočasila v samotni. Mož in sorodniki so ji pomrli, otrok ni imela in življenje ni imelo zanjo nobenega pomena. Za posestvo, ki so ga obdelovali hlapi in dekle, se ni več brigala. Bila je skoro vedno zaprtja, prostovoljna jetnica. Če-pray je imela vsega v izobilju, si je želela smrt.

Nekoga dne je odgovorila svojo zvesto služkinjo in dejala, da ji hoče razkriti nekaj važnega. Skrivnost lahko zaupa samo nji, kajti ona se hoče odolžiti, ker ji je zvesto služila toliko let. "Cutim, da bom kmalu umrla, zato ti bom povedala skrivnost," je rekla grofica. "Tam v zidu je železna omarica in v njej je denar, ki bo po moji smrti tvoje, ker mi že toliko let služis in

Frank Kroll:

dale je, da ji je grofica zapustila denar in obleke, a ne ve, kaj bi napravila s tem. Spovednik jo je mirno poslušal, sam pri sebi pa je že tuhtal, kako naj bi potolažil Marijano in ji odvzel skrb. Vprašal jo je, koliko denarja ji je grofica zapustila; in ko mu je povedala, je dejal, da bo že on skrbel, da je to ne bo več težilo. Prav za prav je bil greh, ker je sprejela denar od grofice, toda on ji bo vseeno dal odvezo, toda izpolniti mora pokoro, ki jo bo naložil. Marijano je to zagotovilo pomirilo, kajti bala se je, da bo pogubljen, če ne bo dobila odveze. "Ko boste prišli domov, sežgite vso obleko, ki vam jo je zapustila grofica, je dejal spovednik. "To zahteva duh pokojne, in ko boste to storili, vas vest ne bo več težila. Denarja se morate tudi iznebiti in storiti, kakor vam bom svetoval."

"Vse bom storila, kar hočete," je rekla Marijana. "Nočem, da bi me težila vest, čeprav se mi ne zdi, da ni bilo prav, ker sem vzela denar."

"Se nocoj zavite denar v belc cunj in o polnoči ga odnesite na grob pokojne grofice. Zakopljite ga v zemljo nad njeno glavo, ampak ne prav globoko. Ali razumete?"

By the Way

22 SHOPPING DAYS LEFT

DON'T LEAVE IT TO THE LAST MINUTE

BUY CHRISTMAS SEALS

1936